

Peter Burnham:

A Bretton Woods-i megállapodás és a háborút követő újjáépítés (1945 - 1958)
- előadásvázlat -

Hogy felmérhessük, milyen előnyökkel jár Kelet- és Közép-Európában a szabad piacok - és különösen a kereskedelem és a nemzetközi fizetések liberalizálása - felé való elmozdulás, mindenekelőtt azt a folyamatot kell megérteni, amelynek során Nyugat-Európa a háborút követő időszakban áttért a bilateralizmusról a gazdasági multilateralizmusra. A „vissza Bretton Woods-hoz” jelszó bármiféle hangoztatása -- történjen az akár Paul Volcker és a Bretton Woods Bizottság, akár a „piszkos lebegtetés” jelenlegi rendszerével elégedetlen európai pénzügyminiszterek részéről, - könnyen félrevezető és zavaros lehet, ha e kijelentések mögül hiányzik az ún. Bretton Woods-i rendszer működése történetének részletes ismerete.

Céлом az, hogy eloszlassak néhány mítoszt a Bretton Woods-i rendszer eredményességével kapcsolatban. Elsősorban arról van szó, hogy a nyugat-európai újjáépítés nem a szabad piacok talaján ment végbe, és hogy azt a növekedést, amely a nyugat-európai gazdaságokban 1945 után végbement, komolyan veszélyeztette volna, ha az 1960-as évek előtt a szabad piac elve lett volna meghatározó. Másodszor pedig: úgy látom, hogy Bretton Woods meghatározó intézményeinek (IMF, Világbank) szerepét gyakran elferdítik a rendszer működésének értékelésénél. Ezek az intézmények nem voltak sem hatékonyak, sem elengedhetetlenül szükségesek a nyugat-európai helyreállítási folyamatban, és az 1960-as években kezdtek egészen más szerepet játszani ahhoz képest, amit Bretton Woods-ban felvázoltak.